

Eucomis interessante kuipplant

• TEKST: PAUL VAN LEEUWEN EN JOHN TROMPERT, PPO SECTOR BLOEMBOLLEN
 • FOTOS: PPO BLOEMBOLLEN

Eucomis, ook wel ananasplant genoemd, laat zich goed in bloei trekken als kuipplant. Er zijn twee soorten die zich lenen voor het gebruik als kuipplant. PPO Bloembollen testte de soorten en ging op zoek naar de snelste productiemethode met het kleinste aantal kasdagen. Vanwege de omvang en de geur van de soorten heeft een standplaats buiten op balkon of terras de voorkeur. De bloemen hebben door een aparte vorm een speciale sierwaarde.

Eucomis is afkomstig uit Zuid Afrika. In Nederland worden de bollen in het voorjaar geplant en in de herfst geroid. Gedurende de winter worden ze veelal bij temperaturen van 9 tot 13°C bewaard. De bollen worden hoofdzakelijk voor de droogverkoop gebruikt. Soms worden de bollen in het voorjaar vroege en tegelijk met andere kuipplanten in de periode rond mei aangeboden.

Vanuit de praktijk kwam de vraag hoe de bollen het beste behandeld kunnen worden om een kwalitatief goed product planmatig te kunnen forceren.

GOEDE BLOEI

Twee soorten Eucomis lenen zich voor het forceren als kuipplant: E. bicolor en E. autumnalis. In proeven bloeiden Eucomis bicolor gemiddeld voor 88%, E. autumnalis voor 96%. De bewaartemperatuur was niet van invloed op de bloei. Eerder uitgevoerd onderzoek met bewaartemperaturen voor de bollenteelt gaf aan dat langdurig bewaren bij 23°C en warmer slecht was voor de bloei.

Gehanteerde bewaring bij 23°C vanaf half december tot half april moet daarom voor de broei als uiterst haalbare worden gezien. De kans is groot dat een langere bewaring of bewaring bij hogere temperaturen bewaren zal leiden tot minder bloei.

De vroegste bloemaanleg vond in december plaats bij E. bicolor bij 20°C en in februari bij E. autumnalis. De ontwikkeling ging nog maanden door. Vanaf maart begonnen de bollen uit te lopen. Dit ging redelijk ongelijk. Hoe hoger de temperatuur was, des te eerder liepen de bollen uit en des te langer werden de spruiten. Bij planten half april varieerde de spruitlengte van de bij 20-23°C bewaarde bollen van 0,5 tot 4 cm. Gemiddeld duurde het circa 3 weken vanaf het zichtbaar worden van de bloemknop tot aanvang bloei. E. autumnalis kwam daarbij enkele dagen sneller in bloei dan E. bicolor.

BLOEIBEÏNVLOEDING

De ananasplant is waarschijnlijk het beste te verhandelen tussen het

moment van verschijnen van de bloemknop in het hart van de plant tot voor de aanvang van de bloei. In het onderzoek bleek dat vooral de bewaartemperatuur en plantdatum een heel groot effect hadden op de ontwikkelingssnelheid van het gewas en dus op het aantal kasdagen. Hoe hoger de bewaartemperatuur des te eerder begonnen de bollen met bloemaanleg, uitlopen van de bollen tijdens de bewaring en uitlopen ná het planten. Ook was de bloemknop in het hart van de plant eerder zichtbaar en bloeide de plant eerder naarmate de bewaartemperatuur hoger was. Daarnaast kwam het gewas na warme bewaring uniformer in bloei. Bewaring van de bollen bij 20 en 23°C gaf het kleinste aantal kasdagen. Het aantal dagen vanaf planten tot zichtbaar worden van de knop in het hart van de plant varieerde bij deze temperaturen van 6-8 weken bij planten in februari, 4-5 weken bij planten in maart en 3-4 weken bij planten in april. Eucomis bicolor is na planten in februari gemiddeld 12 dagen sneller dan E. autumnalis. Dit verschil wordt steeds kleiner naarmate later wordt geplant. Door de plantdatum te variëren van 20 februari tot 20 april kon de datum waarop de bloemknop in de plant zichtbaar was worden gevarieerd van 10 april tot 15 mei.

VOORTREKKEN EN GROEI REMMEN

Afhankelijk van de plantdatum en bewaartemperatuur duurde het enige tijd voordat de bollen na het planten opkwamen. Gedurende die tijd hoeven de potten niet in de kas te staan maar kunnen ze ook in een cel bij bijvoorbeeld 20°C worden voorgetrokken. Na opkomst van de spruiten moeten

Eucomis autumnalis is gemakkelijk en in korte tijd in bloei te krijgen

E. autumnalis heeft een aantrekkelijke sierwaarde door de aparte bloeiwijze

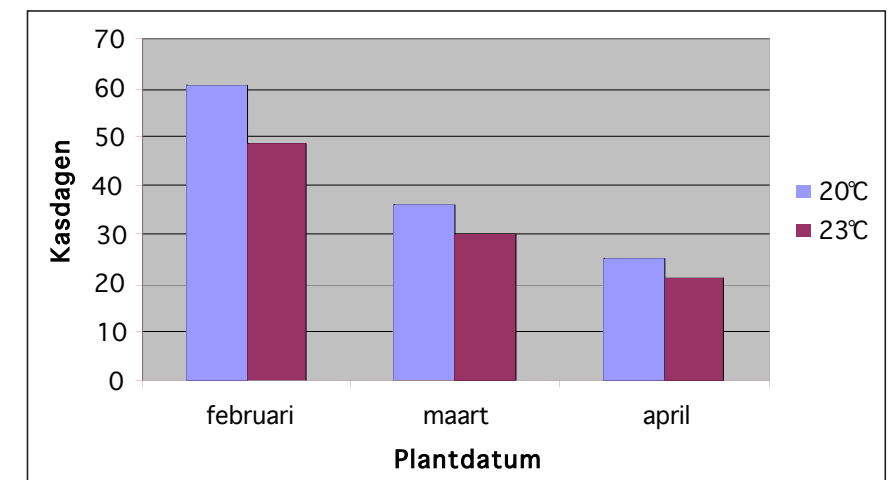
de planten zo snel mogelijk in de kas gezet worden om te voorkomen dat de planten een smal en 'kokerig' uiterlijk krijgen. De voortrekkduur neemt af van circa 3 weken bij planten half februari tot 1 week bij planten half april. De planten zijn op het moment dat de bloemknoppen zichtbaar worden veelal 20-25 cm hoog. E. bicolor is iets langer dan E. autumnalis en een warme bewaring geeft een iets kortere plant. De potten bij opkomst van de spruit aangieten met 1 of 2 ml Bonzi per pot gaf op dit moment nog geen duidelijk kortere plant. Bij aanvang bloei was de bloemsteel van E. bicolor 45 tot 55 cm, afhankelijk van het jaar en plantdatum. De warmer bewaarde bollen gaven de kortste planten. Het gebruik van Bonzi verkorte de lengte tot 30-35 cm. Het blad van E. bicolor was circa 30 cm hoog, door het gebruik van Bonzi veelal maximaal 25 cm. Bij aanvang bloei was de bloemsteel van E. autumnalis veelal 25 tot 35 cm lang. Het gebruik van Bonzi gaf een bloemsteel van 15 tot 20 cm lengte. Het blad was slechts een enkele cm korter dan de top van de bloem. Het gebruik van Bonzi leidde bij beide soorten tot een kortere compacte plant, het is de vraag of dit voor E. autumnalis niet te kort is.

SAMENVATTING

Eucomis bicolor en E. autumnalis zijn goed te forceren bij een kastemperatuur van 18°C. In de bewaarperiode van half december tot half april is bewaring bij 20 tot 23°C het beste omdat daardoor de kortste kasperiode wordt verkregen met een goede kwaliteit. Planten voor maart geeft een erg lange kasperiode en weinig tijdswinst ten opzichte van planten na 1 maart. Het is mogelijk om de geplante bollen in een warme ruimte,

bijvoorbeeld 20°C, tot opkomst voor te trekken om kasruimte te besparen. Door potten met E. bicolor rond de opkomst aan te gieten met 1-2 ml Bonzi per pot blijft het gewas meer compact. Dezelfde behandeling bij E. autumnalis maakt de planten erg kort en is daarom niet aan te raden.

Dit onderzoek is gefinancierd door Productschap Tuinbouw.

Het aantal kasdagen neemt sterk af door later in het seizoen te planten

	februari	maart	april
20°C	61	36	25
23°C	49	30	21

EUCOMIS GETEST ALS KUIPPLANT

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van Eucomis bicolor bolmaat 18/20 en E. autumnalis maat 16/18. Vanaf half december, zo snel mogelijk na het rooien, zijn de bollen bij verschillende temperaturen bewaard: van 13, 17, 20 tot 23°C en 9°C + 6 weken 20°C. De bollen zijn daarna geplant rond 20 februari (2 jaren), 20 maart (3 jaren) en 20 april (1 jaar). De kastemperatuur was 18°C. Gedurende twee jaren zijn ook potten rond opkomst van de spruiten aangegoten met de remstof Bonzi (1 of 2 ml product per pot) om het gewas wat korter te houden. Voor een gedeelte zijn potten na planten in een cel bij 20°C tot opkomst voorgetrokken.